

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA**

**KLASA: 320-01/16-01/03
URBROJ: 513-06-02-16-9**
Zagreb, 5. rujna 2016.

**REPUBLIKA HRVATSKA
525 – Ministarstvo poljoprivrede**

Zagreb, ul. grada Vukovara 78

Primljeno	8.9.2016.	
Klasifikacijska oznaka	Ustrojstvena jedinica	
011-01/15-01/13	8.1.1.1.	
Uredžbeni broj	Prih.	Vrij.
513-16-39	0	0,00

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
n/p g. dr. sc. Mario Njavro,
pomoćnik ministra

PREDMET: Tumačenje odredbi Pravilnika o provedbi podmjera 19.2., 19.3. i 19.4. unutar Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014 – 2020 vezano za svrstavanje Zadruga za etično financiranje u kontekst poduzetnika
- očitovanje; daje se

Poštovani,

Ministarstvo financija zaprimilo je dana 15. srpnja 2016. godine od Ministarstva poljoprivrede (dalje u tekstu: resorno Ministarstvo) zahtjev, KLASA: 011-01/15-01/13, URBROJ: 525-08/0478-16-38 od 08. srpnja 2016. godine u svezi tumačenja vezanog za svrstavanje Zadruga za etično financiranje u kontekst poduzetnika.

U privitku zahtjeva dostavljen je dopis Zadruga za etično financiranje, koja u istom traži očitovanje Ministarstva poljoprivrede i Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju glede tretmana LAGova koji su članovi Zadruga za etično financiranje (dalje u tekstu: Zadruga).

Ministarstvo financija se na navedeni zahtjev resornog Ministarstva s aspekta primjene pravila o državnim potporama očituje kako slijedi:

Ministarstvo financija, sukladno članku 3. Zakona o državnim potporama („Narodne novine“, broj 47/14; dalje u tekstu: ZDP), između ostaloga, pruža stručnu pomoć davateljima državnih potpora i potpora male vrijednosti.

Sukladno članku 2. podstavku 1. ZDP-a, državna potpora je stvarni i potencijalni rashod ili umanjeni prihod države dodijeljen od strane davatelja državne potpore u bilo kojem obliku koji narušava ili prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja stavljajući u povoljniji položaj određenog poduzetnika ili proizvodnju određene robe i/ili usluge utoliko što utječe na trgovinu između država članica Europske unije, u skladu s člankom 107. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (dalje: UFEU).

Uvjeti odnosno elementi koji moraju biti kumulativno ispunjeni, a koji proizlaze iz određenja pojma državne potpore i pomažu kod utvrđivanja predstavlja li neka mjeru državnu potporu

ili ne poduzetniku u smislu ZDP-a i pravne stečevine EU jesu: dodjela državnih sredstava, ostvarivanje prednosti na tržištu, selektivnost te utjecaj na trgovinu između Republike Hrvatske i Europske unije. Ukoliko samo jedan od navedenih uvjeta nije ispunjen, mjera se ne smatra državnom potporom.

Sukladno članku 2. podstavku 7. ZDP-a, korisnik potpore je svaka pravna i fizička osoba koja, obavljajući gospodarsku djelatnost, sudjeluje u prometu roba i usluga, a prima državnu potporu bez obzira na njezin oblik i namjenu.

I u Obavijesti Komisije o pojmu državne potpore u skladu s člankom 107. stavkom 1. UFEU-a (dalje u tekstu: Obavijest Komisije), i u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije, navedeno je kako se pravila o državnoj potpori primjenjuju samo ako je korisnik mjere „poduzetnik“, odnosno Sud Europske unije je dosljedno definirao poduzetnike kao subjekte koji obavljaju gospodarsku djelatnost, bez obzira na njihov pravni status i način na koji ih se financira. Ono što je odlučujuće za ispunjavanje uvjeta iz definicije poduzetnika jest činjenica da se bavi ekonomskom djelatnošću koja se sastoji od ponude proizvoda ili usluga na određenom tržištu. Stoga, klasifikacija pojedinog subjekta kao poduzetnika u potpunosti ovisi o prirodi njegovih djelatnosti.

Za definiranje pojma poduzetnika nije mjerodavno nacionalno pravo, jer ponekad subjekt koji je klasificiran kao udruženje ili sportski klub na temelju nacionalnog prava, može se smatrati poduzetnikom u pogledu pravila o državnim potporama jer je jedini relevantan kriterij obavlja li on gospodarsku djelatnost. Također, primjena pravila o državnim potporama ne ovisi o tome je li subjekt osnovan u cilju ostvarivanja dobiti ili ne, jer i neprofitni subjekti isto tako mogu na tržištu nuditi robu i usluge, a jedino ukoliko to nije slučaj, neprofitni subjekti ostaju izvan područja kontrole državne potpore.

I klasifikacija subjekta kao poduzetnika uvijek ovisi o određenoj djelatnosti. Subjekt koji obavlja gospodarsku i negospodarsku djelatnost smatra se poduzetnikom samo kad obavlja gospodarsku djelatnost, a da bi se razjasnila razlika između gospodarskih i negospodarskih djelatnosti, Sud Europske unije dosljedno tvrdi da je svaka djelatnost koja se sastoji od pružanja robe i usluga na tržištu gospodarska djelatnost. Važno je i naglasiti kako se sama klasifikacija određene djelatnosti može s vremenom promijeniti te ono što danas nije gospodarska djelatnost može u budućnosti postati gospodarska djelatnost i obratno.

Također, ukoliko je riječ o neekonomskim/negospodarskim aktivnostima, korisnik sredstava tada se ne bi smatrao korisnikom potpore. U slučaju da se isti subjekt bavi i ekonomskim i neekonomskim djelatnostima, javno financiranje neekonomskih djelatnosti neće biti obuhvaćeno člankom 107. stavkom 1. UFEU jedino ako je moguće jednoznačno odvojiti dvije vrste aktivnosti, njihove troškove, financiranje i prihode kako bi se djelotvorno izbjeglo unakrsno subvencioniranje ekonomske djelatnosti. Kao dokaz o prikladnoj raspodjeli troškova, financijskih sredstava i prihoda mogu služiti godišnji financijski izvještaji mjerodavnog subjekta.

Također, potrebno je napomenuti kako se u dopisu resornog Ministarstva navodi kako je Zadruga navela kako odredba Pravila zadruge nalaže Zadruzi da cjelokupnu ostvarenu dobit reinvestira u svrhu ostvarivanja društveno korisnih ciljeva te nema mogućnost isplaćivati dobit niti bilo koji drugi dio prihoda svojim članovima. Međutim, Obavijest Komisije je u tom pogledu vrlo jasna, jer navodi da primjena pravila o državnim potporama ne ovisi o tome je li

subjekt osnovan u cilju ostvarivanja dobiti ili ne, te samim time i tvrdnja Suda Europske unije da je svaka djelatnost koja se sastoji od pružanja robe i usluga na tržištu gospodarska djelatnost.

U Obavijesti Komisije je također navedeno da su prave zadruge u načelu u skladu s operativnim načelima na temelju kojih se razlikuju od ostalih gospodarskih subjekata, jer podliježu posebnim zahtjevima povezanim sa članstvom i njihove se djelatnosti provode u cilju zajedničke koristi njihovih članova, a ne u interesu vanjskih ulagača, dok rezerve i imovina nisu razdjeljive i moraju biti namijenjene zajedničkom interesu članova. Naposljetku, zadruge općenito imaju ograničen pristup tržištima kapitala i ostvaruju niske profitne marže.

S obzirom na te specifičnosti, a isto je naveo i Sud Europske unije u svojoj presudi *Paint Graphos*, može se smatrati da zadruge nisu u činjeničnoj i pravnoj situaciji usporedivoj sa situacijom komercijalnih trgovačkih društava pa bi tretman zadruga mogao biti izvan područja primjene pravila o državnim potporama pod uvjetom da djeluju u gospodarskom interesu svojih članova, da njihovi odnosi s članovima nisu isključivo komercijalni, nego osobni i pojedinačni, da su članovi aktivno uključeni u vođenje poslovanja te da imaju pravo na pravičnu raspodjelu gospodarskih rezultata. Stoga je potrebno usporediti navedenu zadrugu s komercijalnim trgovačkim društvima.

Međutim, sljedeće pitanje koje se nameće je projekt Zadruga glede osnivanja vlastite financijske institucije, prve etične banke u Republici Hrvatskoj, koja bi bila u stopostotnom vlasništvu Zadruga odnosno njezinih članova. Etična banka bi služila za financijsku realizaciju projekata i potreba članova Zaklade. Ustroj Etične banke bit će propisan Zakonom o kreditnim institucijama.

S obzirom na sve naprijed navedeno, potrebno je prvenstveno definirati korisnika državne potpore odnosno može li se Zaklada smatrati korisnikom državne potpore odnosno potpore male vrijednosti (poduzetnik) sukladno odredbama Zakona koje uređuju pojam državne potpore, te je potrebno utvrditi jesu li kumulativno ispunjeni uvjeti koji se odnose na izvore sredstava, davanje prednosti na tržištu i s time povezanom selektivnosti i može li se time stvarno ili potencijalno utjecati na trgovinu između Republike Hrvatske i EU. Zauzimanje stava u tom pogledu je isključivo u nadležnosti kreatora programa i davatelja sredstava a ne Ministarstva financija koje u konkretnom slučaju nije niti davatelj sredstava niti osnivač Zadruga. Vezano uz poslove propisane ZDP-om, Ministarstvo financija ovim putem u bitnome ukazuje da je isto ovlašteno pružati stručnu pomoć, kao što je slučaj s ovim očitovanjem te donosi mišljenja o usklađenosti programa/pojedinačnih potpora s pravilima o državnim potporama.

S poštovanjem,

MINISTAR FINACIJA
dr. sc. Zdravko Marić